

ביה"ס למשפטים, המכללה האקדמית נתניה

משפט מנהלי – ד"ר שרון וינטל

מבחן מסכם – מועד א' – תשע"ב

הנחיות כלליות:

1. הזמן המוקצב לפתרון המבחן הוא שלוש וחצי שעות לא תינתן הארכה.
2. הבחינה בספרים פתוחים.
3. נא לכתוב על צד אחד בלבד בכתב ברור ומסודר. יש להשאיר שוליים סבירים.
4. אורך הבחינה לא יעלה על 8 עמודים (לבחינה כולה). חריגה לא תיבדק. המכסה מחושבת לפי 15 מילים לשורה. אין לכתוב בצפיפות העולה על בסיס זה. "האורך המומלץ" אינו מחייב וניתן לסטות ממנו אך אין לסטות מהאורך המרבי לבחינה כולה. האורך המרבי אינו נדרש לצורך כתיבת תשובה מושלמת לבחינה!!
5. שימו לב: המשקל של השאלות השונות אינו זהה.
6. נא לכתוב קצר ולעניין. כל המוסיף גורע.
בהצלחה!!

חוק ותקנות (רלוואנטיים לכל השאלות בבחינה):

חוק שירותי תיירות, תשל"ו – 1976, קובע:

1" . בחוק זה –

"סיור" – בין במסלול קבוע ובין במסלול שאינו קבוע, לרבות טיול ולמעט הסעה של נוסעים ממקום למקום...

"השר" – שר התיירות;

"תייר חוץ" – מי שנכנס לישראל ויושב בה על-פי רישיון לישיבת ביקור או לישיבת מעבר, כמשמעותם בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב – 1952...

2. אלה הם שירותי תיירות:

(1) בית מלון, לרבות שירות הניתן בו ועסק הנמצא בתחומו ומיועד בעיקר לאורחיו...

(5) שירותי מורה דרך בתמורה... בכל אחד מאלה:

(א) סיור;

(ב) אתר או מוסד שיש בו עניין לתייר חוץ...

3. השר רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להסדיר בתקנות את פעולתו ודרכי ניהולו של שירותי תיירות, ובין השאר לקבוע –

(1) דרישות ומבחנים לעניין – (א) רישוי שירותי תיירות...

(2) סידורים ומתקנים נאותים למשתמשים בשירות...

(4) הוראות בדבר פרסומים של שירותי תיירות.

תקנות הפיקוח על שירותי התיירות (רישוי מורי דרך), תשע"ב - 2012 (תקנות פיקטיביות),
קובעות:

"בתקנות אלה:

(1) "המפקח על שירותי התיירות" – עובד מדינה שימונה על-ידי השר על-פי המלצת ועדת המינויים בשירות המדינה...

(5) לא יעסוק מורה דרך במתן שירותי תיירות כהגדרתם בחוק אלא ברישיון מהמפקח על שירותי התיירות.

אירוע (רלוואנטי לכל השאלות):

שרת הקליטה פונה לשר התיירות ומציגה בפניו נתונים של סקר שערכו עובדי משרדה, המגלה כי תיירים יהודים המגיעים לביקור בישראל אינם נחשפים במהלך הביקור לזכויותיהם במידה שיעלו לישראל מכוח חוק השבות. יתרה מזאת, חלקם דיווחו על תחושת חסר בתכנים הקשורים למורשת היהודית, וכי הביקור לא השפיע ממשית על זיקתם לישראל.

בחוזר מנכ"ל שהוציא שר התיירות לעובדי משרדו נכתב:

יש לחייב מורי דרך בתנאים הבאים:

1. חלוקת חומרי הסברה לתיירים יהודים השוכרים את שירותיהם בדבר זכויותיהם במידה ויעלו לישראל.

2. מורי דרך, שטרם חלפו 5 שנים מיום הסמכתם, יחויבו לעבור בתוך כשלושה חדשים מיום פרסום תקנות אלה מבחני בקיאות במורשת יהודית כתנאי לכשירותם לשמש במקצוע.

במכתב חריף שהוציא ראש אגף התיירות מאירופה במשרד התיירות, מצוין כי החוזר עלול לפגוע בתיירות מאירופה, שכן הוא יחייב את מורה הדרך לערוך בירור בדבר הזהות הדתית של חברי הקבוצה באופן העלול לפגוע בחברי הקבוצה ולפגוע בתדמיתה של המדינה. עוד מציין ראש האגף כי פעולתה הוולונטרית של הסוכנות היהודית כבר מספקת את המידע הרלוואנטי לכל יהודי במקום מושבו. בתשובה מציין השר, כי העניין נשקל על-יזו וכי החששות המוצגים במכתב מוגזמים.

במכתב מ"ועד מורי הדרך הארצי", מוחה הוועד על ההפליה כלפי מורי הדרך החדשים ביחס למבחני המורשת. עוד מציין הוועד כי דרישת מבחני המורשת אינה מבחינה כראוי בין מורי דרך המועסקים באתרי מורשת שהידע שלהם במורשת היהודית כבר נבחן והוכח על-ידי מעבידיהם כתנאי לקבלתם לעבודה.

שאלה 1 – (40 נקודות – אורך מומלץ: 3 וחצי עמ'):

דונו בחוקיות הוראות השר בחוזר המנכ"ל (הוראה 1 והוראה 2 – כל אחת בנפרד!) על-פי תורת הפעלת שיקול הדעת המנהלי – על כל שלביה!

נא לדון בעילות השונות לתקיפת שיקול הדעת המנהלי (אין לדון בשאלה זו בעילות אחרות! לתקיפת ההחלטה המנהלית כמו "סמכות" או "כללי הצדק הטבעי").

שאלה 2 – (60 נקודות – אורד מומלץ : 4 וחצי עמ') :

התנועה לאיכות השלטון עותרת לבג"צ כנגד שר התיירות, המפקח על שירותי התיירות ובית-הספר למורי דרך של משרד התיירות, והיא מלאה טענות כרימון. לטענתה החלטות המפקח בתחום הסדרת שירותי התיירות נגועות באי חוקיות קשה מהסיבות הבאות:

1. פעולת המפקח מהווה אצילה אסורה של סמכות השר.
 2. הוראת השר הראשונה בחוזר המנכ"ל (הנוגעת לפרסום זכויות לתיירים יהודים) נגועה בחוסר סמכות ועומדת בסתירה לעיקרון החוקיות, הן מכיוון שסמכות לפעול בתחום זה אינה מצויה בחוק, והן נוכח הפגיעה בזכות החוקתית לפרטיות כתוצאה מבירור דתם של משתתפי הסיור (יש להניח כי פגיעה בפרטיות אכן קיימת, אף כי אין מדובר בפגיעה משמעותית שכן המשתתף בסיור אינו חייב להשיב לשאלת מורה הדרך).
 3. הוראת השר השנייה בחוזר המנכ"ל (הנוגעת לבחינות הבקאות במורשת היהודית) הוחלה רטרואקטיבית בחוסר סמכות על מסיימי בית-הספר למורי דרך שמפעיל משרד התיירות.
 4. שתי הוראות השר בחוזר המנכ"ל נקבעו שלא כדין, בשל העובדה שהחלטה קודמת של השר בעניין זה התקבלה תוך היוועצות בוועדה הבין משרדית לטיפול ביהודי התפוצות.
 5. שתי הוראות השר בחוזר המנכ"ל פגומות שכן פורסמו בביטאון התאחדות מורי הדרך בלבד.
 6. הוראת השר הראשונה בחוזר המנכ"ל (הנוגעת לפרסום זכויות לתיירים יהודים) מחייבת הוצאה כספית של המשרד על הפקת חוברת לתייר היהודי, תוכנית שאינה מפורטת בחוק התקציב השנתי.
 7. תקנון בית-הספר למורי דרך של משרד התיירות (שהוא בית-ספר פרטי שהוקם על-ידי משרד התיירות לצורך הכשרת מורי דרך) מהווה הבטחה מנהלית בנוגע להסמכה של מורי הדרך שהופרה עם הוספת בחינות הבקאות לאחר סיום הקורס.
 8. המפקח מונה שלא כדין לתפקידו לאחר שיו"ר ועדת המינויים בשירות המדינה שוחח עם השר כדי לברר האם מועמדותו של המפקח מקובלת עליו.
 9. המפקח מונה שלא כדין לתפקידו מכיוון שהוא ממשיך לשמש כיו"ר של התאחדות בתי המלון המייצגת את האינטרסים של בתי המלון (כספקי "שירותי תיירות" כמשמעותם בחוק) בפני רשויות השלטון.
 10. המפקח פועל שלא כדין, שכן משפנו מורי דרך המועסקים באתרי מורשת יהודית לקבלת פטור מיוחד מבחינות הבקאות במורשת יהודית, נוכח ידיעתם המוכחת בתחום זה, זכו למענה כי הוראת השר השנייה בחוזר המנכ"ל בעניין זה ברורה ומחייבת.
- בתשובתה לעתירה טוענת המדינה, כי לבג"צ אין סמכות לדון בעתירה כולה, במיוחד כלפי בית-הספר למורי דרך שהינו גוף פרטי, לעותרת אין זכות עמידה, וכי קבלת העתירה תפגע קשות במשרד התיירות ובציבור בכלל שכן הושקעו במיזם הפרסומים ותוכניות המורשת מיליונים רבים של שקלים שירדו לטמיון.

דונו בשאלות המשפטיות המתעוררות בעתירה?

בהצלחה!!

